Kärkölän kunnan talousarvio 2027 ja taloussuunnitelma 2027 - 2029

Kunnanhallitus 26.10.2026 § 196

Valmistelijat

kehittämisasiatuntija petra.nevalainen@karkola.fi, puh. 044 770 2128
kunnanjohtaja eija.liikamaa@karkola.fi, puh. 044 770 2077
kasvatus- ja opetusjohtaja petri.kakonen@karkola.fi puh. 044 770 2130
hyvinvointikoordinaattori sanna.nevalainen@karkola.fi puh. 077 770 2173
ympäristösihteeri johanna.sallmen@karkola.fi puh. 044 770 2203
tekninen johtaja niina.varjo@karkola.fi puh. 044 770 2148
taloussihteeri max.markkola@karkola.fi puh. 044 770 2047

Kuntalain mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Sen hyväksymisen yhteydessä valtuuston on myös hyväksyttävä kolmea tai useampaa vuotta koskeva taloussuunnitelma. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarviossa ja taloussuunnitelmassa hyväksytään kunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosat sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kuntalain mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee talousarvion vahvistamisen yhteydessä päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvion raamina toimi vuoden 2026 talousarvio.

Palvelualueet ovat valmistelleet vuoden 2027 talousarvioesityksensä palvelualueittain. Talousarvioesitysten perusteella kunnan vuoden 2027 tilikauden tulos muodostuu alijäämäiseksi, ja tilikauden alijäämäksi arvioidaan 1,53 miljoonaa euroa.

Vaalien palvelualueen toimintakate on -770 euroa. Määrärahat on varattu vuonna 2027 järjestettävien vaalien edellyttämiin tehtäviin.

Tilintarkastuksen palvelualueen toimintakate on -23 080 euroa. Määrärahat kohdistuvat lakisääteisen tilintarkastuksen sekä tarkastuslautakunnan arviointitoiminnan järjestämiseen.

Hallintopalveluiden toimintatuotot ovat 305 000 euroa ja toimintakulut 2,64 milj. euroa. Toimintakate on -2,34 miljoonaa euroa. Talousarvioesityksessä on huomioitu kunnan hallinto- ja tukipalvelujen järjestämisestä aiheutuvat kustannukset sekä yhteistoimintaosuuksiin ja työllisyyden hoitoon liittyvät menot.

Kasvatus- ja opetuspalveluiden toimintatuotot ovat 240 826 euroa ja toimintakulut 7,94 miljoonaa euroa. Toimintakate on -7,70 miljoonaa euroa. Talousarvio mahdollistaa varhaiskasvatus-, esiopetus- ja perusopetuspalveluiden järjestämisen kunnan palveluverkon mukaisesti.

Hyvinvointipalveluiden toimintatuotot ovat 208 800 euroa ja toimintakulut 1,62 milj. euroa. Toimintakate on -1,41 miljoonaa euroa. Määrärahat kohdistuvat hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen, liikunta-, nuoriso- ja kulttuuripalveluiden sekä muun hyvinvointityön toteuttamiseen.

Sivistystoimen muodostavien kasvatus- ja opetuspalveluiden sekä hyvinvointipalveluiden yhteenlasketut toimintatuotot ovat 449 626 euroa ja toimintakulut 9,56 milj. euroa. Toimintakate on -9,11 miljoonaa euroa.

Ympäristöpalveluiden toimintatuotot ovat 44 000 euroa ja toimintakulut 368 254 euroa. Toimintakate on -324 254 euroa. Palvelualue vastaa rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun viranomaistehtävien järjestämisestä.

Teknisten palveluiden toimintatuotot ovat 7,00 miljoonaa euroa ja toimintakulut 5,33 miljoonaa euroa. Toimintakate on 1,66 miljoonaa euroa. Palvelualueeseen sisältyvät muun muassa kiinteistöjen ylläpito, yhdyskuntatekniikan palvelut sekä vesihuoltotoiminta.

Tuloslaskelma

Kärkölän kunnan vuoden 2027 talousarvion toimintakulut ovat yhteensä 17,9 miljoonaa euroa, mikä on 0,1 prosenttia enemmän kuin vuoden 2026 talousarviossa. Henkilöstökulujen arvioidaan kasvavan 1,0 prosenttia ja palvelujen ostojen 7,0 prosenttia. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostojen arvioidaan vähenevän 6,6 prosenttia, avustusten 20,3 prosenttia sekä muiden toimintakulujen 2,9 prosenttia vuoden 2026 talousarvioon verrattuna.

Vuoden 2027 talousarvion toimintatuotot ovat yhteensä 7,8 miljoonaa euroa, mikä on 4,1 prosenttia enemmän kuin vuoden 2026 talousarviossa. Myyntituottojen arvioidaan kasvavan 1,4 prosenttia, maksutuottojen 10,3 prosenttia sekä muiden toimintatuottojen 13,5 prosenttia. Tukien ja avustusten arvioidaan puolestaan vähenevän 60,5 prosenttia vuoden 2026 talousarvioon verrattuna. Toimintatuottojen kasvua tukevat erityisesti muiden toimintatuottojen sekä maksutuottojen kasvu.

Vuoden 2027 talousarviossa verotulojen määräksi arvioidaan 10,3 miljoonaa euroa. Verotulojen arvioidaan säilyvän lähellä vuoden 2026 toteutumaa. Valtionosuuksien määräksi arvioidaan 0,7 miljoonaa euroa. Rahoitustuottojen ja -kulujen jälkeen vuosikatteeksi muodostuu 112 754 euroa. Vuosikate ei riitä kattamaan suunnitelman mukaisia poistoja, joiden määrä on 1,645 miljoonaa euroa. Tilikauden tuloksen arvioidaan olevan 1,53 miljoonaa euroa alijäämäinen.

Kunnan talousarvion 2027 tuloslaskelma

	TP 2025	TA+MUUT. 2026	TA 2027	Ero%	SV 2028	SV 2029
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	2 431 552	2 814 959	2 854 528	1,4	2 870 818	2 928 201
MAKSUTUOTOT	211 151	187 700	207 000	10,3	211 040	215 160
TUET JA AVUSTUKSET	403 242	481 006	189 826	-60,5	192 503	195 233

MUUT TOIMINTATUOTOT	3 202 369	4 011 740	4 552 159	13,5	4 635 042	4 739 741
TOIMINTATUOTOT	6 248 315	7 495 405	7 803 513	4,1	7 909 403	8 078 335
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-6 980 678	-6 771 730	-6 842 150	1,0	-6 964 264	-7 113 596
PALKAT JA PALKKIOT	-5 689 994	-5 471 940	-5 533 070	1,1	-5 630 908	-5 752 376
HENKILÖSIVUKULUT	-1 290 684	-1 299 790	-1 309 080	0,7	-1 333 356	-1 361 220
ELÄKEKULUT	-1 139 726	-1 100 560	-1 107 980	0,7	-1 128 466	-1 152 010
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-150 958	-199 230	-201 100	0,9	-204 890	-209 210
PALVELUJEN OSTOT	-4 592 510	-4 918 968	-5 261 259	7,0	-5 366 209	-5 476 590
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-1 310 169	-1 350 910	-1 261 230	-6,6	-1 287 069	-1 312 818
AVUSTUKSET	-825 459	-976 070	-777 920	-20,3	-793 484	-809 875
MUUT TOIMINTAKULUT	-2 646 142	-3 910 940	-3 797 589	-2,9	-3 873 457	-3 950 843
TOIMINTAKULUT	-16 354 959	-17 928 618	-17 940 148	0,1	-18 284 483	-18 663 722
TOIMINTAKATE	**-10 106 644**	**-10 433 213**	**-10 136 635**	**-2,8**	**-10 375 080**	**-10 585 387**
VEROTULOT	10 371 248	11 625 000	10 266 000	-11,7	10 418 000	10 639 000
VALTIONOSUUDET	1 623 861	169 360	696 889	311,5	1 959 189	2 579 574
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT						
KORKOTUOTOT	9 556	0	0		0	0
MUUT RAHOITUSTUOTOT	131 665	95 250	95 250	0,0	42 330	43 160
KORKOKULUT	-509 171	-620 000	-755 000	21,8	-760 500	-766 000
MUUT RAHOITUSKULUT	-54 309	-53 750	-53 750	0,0	0	0
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-422 259	-578 500	-713 500	23,3	-718 170	-722 840
VUOSIKATE	**1 466 206**	**782 647**	**112 754**	**-85,6**	**1 283 939**	**1 910 347**
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-1 947 709	-1 645 000	-1 645 000	0,0	-1 677 899	-1 711 457
ARVONALENTUMISET	-200	0	0		0	0
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 947 909	-1 645 000	-1 645 000	0,0	-1 677 899	-1 711 457
TILIKAUDEN TULOS	**-481 704**	**-862 353**	**-1 532 246**	**77,7**	**-393 960**	**198 890**
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	**-481 704**	**-862 353**	**-1 532 246**	**77,7**	**-393 960**	**198 890**

Esittelijä kunnanjohtaja Eija Liikamaa

Päätösehdotus

Kunnanhallitus keskustelee vuoden 2027 talousarviosta ja vuosien 2027 - 2029 taloussuunnitelmasta. Kunnanhallitus jatkaa asian käsittelyä 23.11.2026 kokouksessa.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Muutoksenhaku Muutoksenhakukielto

Kunnanhallitus 23.11.2026
129/02.02.00/2026

Valmistelija kehittämisasiatuntija petra.nevalainen@karkola.fi, puh. 044 770 2128

kunnanjohtaja eija.liikamaa@karkola.fi, puh. 044 770 2077
kasvatus- ja opetusjohtaja petri.kakonen@karkola.fi puh. 044 770 2130
hyvinvointikoordinaattori sanna.nevalainen@karkola.fi puh. 077 770 2173
ympäristösihteeri johanna.sallmen@karkola.fi puh. 044 770 2203
tekninen johtaja niina.varjo@karkola.fi puh. 044 770 2148
taloussihteeri max.markkola@karkola.fi puh. 044 770 2047

Kuntalain mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio, jonka hyväksymisen yhteydessä valtuuston on myös hyväksyttävä kolmea tai useampaa vuotta koskeva taloussuunnitelma. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarviossa ja taloussuunnitelmassa hyväksytään kunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosat sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kärkölän kunnan talousarvio vuodelle 2027 ja taloussuunnitelma vuosille 2027–2029 on esityslistan liitteenä.

Kunnanhallitus käsitteli talousarviota kokouksessaan 26.10.2026.

Taloussuunnitelmassa vuosilta 2027–2029 kertyy yhteensä noin 1,7 miljoonaa euroa alijäämää. Kunnan taseessa oli vuoden 2026 alussa kertynyttä ylijäämää noin 4,6 miljoonaa euroa, mutta vuoden 2026 tilinpäätöksen arvioidaan muodostuvan noin 2,2 miljoonaa euroa alijäämäiseksi. Vuoden 2026 arvioitu tulos huomioiden vuosien 2026–2029 yhteenlaskettu alijäämä on noin 3,9 miljoonaa euroa, minkä jälkeen taseeseen jää edelleen noin 0,7 miljoonaa euroa kertynyttä ylijäämää. Kertyneet ylijäämät kattavat siten suunnitelmakauden alijäämät. Konsernitason kumulatiivinen yli-/alijäämä on suunnitelmakaudella negatiivinen. Vuoden 2027 talousarvio on 1 428 292 euroa alijäämäinen.

Kärkölän kunnan vuoden 2027 talousarvion toimintamenot ovat yhteensä noin 17,8 miljoonaa euroa, mikä on 0,5 prosenttia vähemmän kuin vuoden 2026 talousarviossa. Kunnan henkilöstökulujen arvioidaan pienenevän noin 0,6 prosenttia vuoden 2026 talousarviosta. Palvelujen ostojen arvioidaan kasvavan noin 7,2 prosenttia. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostojen arvioidaan pienenevän noin 6,3 prosenttia. Avustukset vähenevät noin 20,3 prosenttia ja muut toimintakulut noin 2,9 prosenttia vuoden 2026 talousarvioon verrattuna.

Toimintatulot ovat noin 7,8 miljoonaa euroa, mikä on 4,2 prosenttia enemmän kuin vuoden 2026 talousarviossa.

Verotuloja arvioidaan kertyvän yhteensä 10,3 miljoonaa euroa. Verotulojen arvioidaan säilyvän vuoden 2026 toteumaennusteen tasolla. Kunnan verotuloista merkittävimmän osan muodostaa kunnallisvero, minkä lisäksi verotuloja kertyy yhteisö- ja kiinteistöverosta.

Valtionosuudet vuoden 2026 talousarviossa olivat 169 360 euroa. Valtionosuudet ovat laskeneet sote-siirtoerien myötä, vaikka TE-palveluiden siirto kuntien vastuulle vuodesta 2025 alkaen toi oman lisänsä näiden palveluiden rahoitukseen. Vuodelle 2027 arvioidaan valtionosuuksia saatavan 696 889 euroa. Suunnitelmavuosina valtionosuuksien ennakoidaan

kasvavan merkittävästi. Valtiovarainministeriön painelaskelman mukaan Kärkölän kunnan valtionosuus olisi noin 2,0 miljoonaa euroa vuonna 2028 ja noin 2,6 miljoonaa euroa vuonna 2029.

Talousarvioesityksessä vuosikate on 216 708 euroa. Vuosikate ei riitä kattamaan investointien myötä kasvanutta noin 1,6 miljoonan euron poistoerää, jolloin vuoden 2027 tilikauden tulos on 1 428 292 euroa alijäämäinen.

Suunnitelmavuoden 2028 tulos on noin 442 245 euroa alijäämäinen. Vuonna 2029 tilikauden tuloksen arvioidaan kääntyvän noin 151 232 euroa ylijäämäiseksi.

Kunnan lainan määrä 31.12.2025 oli noin 23,7 miljoonaa euroa. Lainakannan arvioidaan kasvavan noin 24,4 miljoonaan euroon vuoden 2027 loppuun mennessä. Taloussuunnitelman investointiohjelmassa on vuosille 2027–2029 yhteensä noin 4,3 miljoonan euron investoinnit. Vuonna 2027 pitkäaikaisia lainoja nostetaan 9,2 miljoonaa euroa, pitkäaikaisia lainoja lyhennetään 7,4 miljoonaa euroa ja lyhytaikaisia lainoja 1,0 miljoona euroa, jolloin lainakanta kasvaa nettomääräisesti noin 0,8 miljoonalla eurolla. Lisäksi kunnalla on kiinteistöleasingjärjestelyihin liittyviä vuokravastuita noin 3,7 miljoonaa euroa.

Välttämättömiä yksittäisiä suuria investointeja ei ole taloussuunnitelmakaudella, joten lainamäärän kasvua pyritään hillitsemään ja pitkällä aikavälillä vakauttamaan. Tasapainoisen talouden ehtona suunnitelmakaudella ovat toimintatuottojen kasvattaminen, toimintakatteen hallinta, investointien tehokas toteutus sekä verorahoituksen ja valtionosuuksien myönteinen kehitys.

Esittelijä

kunnanjohtaja Eija Liikamaa

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää:

1. esittää kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy liitteenä olevan vuoden 2027 talousarvion ja taloussuunnitelman vuosille 2027-2029 ottaen huomioon kunnanhallituksen päättämät eritellyt muutokset
2. valtuuttaa kehittämisasiantuntijan tekemään käsittelyssään päättämät muutokset ja teknisluontoiset korjaukset talousarvioon 2027 ja taloussuunnitelmaan 2027-2029.

Päätös

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto